Ára 1 leu.

XXI. évfolyam. Targul-Sacuilor (Kézdivásárhely), 1924. Január 6. Vasárnap. 2. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Fél évre . . 50 L — b.
Negyed évre 25 L — b.
Egy hóra . . 9 L — b.
Nyilttér sora 6 L — b.
Hird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Soseaua Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön. | Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor. Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság. | Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Nagy Károly püspök az iskolakérdésről és a szülők jogaiért.

Kolozsvár, jan. 2.

A reformátusok nagy energiáju, nagy tudásu püspöke, a magyarság lelkes, sokat dolgozó, rendithetetlen vezére, Nagy Károly, a magyar iskolaügyet egészen uj szempontokból tárta elénk, a nevelési szabadság és szülői jogok szempontjából, karácsonyi intervjuja alkalmából. E beszélgetés során tett nyilatkozatát, melyet egy nagy napilapnak küldött el vidékre, annyira nagyfontosságunak tartjuk, hogy e helyen is szükségesnek tartjuk recitálni:

— Az iskolaügyet, mondotta a püspök, modern társadalomban nem lehet és nem szabad a szülők nélkül oldani meg. A gyermek nevelése a szülők érdeke s annak irányt szabni a szülők joga. Ezt a jogot a szülőknek ki kell vivniok s az államnak is respektálni kell. Mert, ha az állam nem ismerné el e jogot, akkor veszélyeztetve van a szülők legelemibb természetes joga. Demokratikus államban ezt azonban lehetetlennek tartom.

— Az ilyen jogok természetszerüen kötelességgel is járnak. Ha a szülők vállalják a kötelességeket, jogaiknak is meg kell lenniök. És az állam nem tehet kivételt polgárai közt, nem akadályozhatja meg, hogy a célt a saját akaratuk szerint érjék el a szülők, az állam polgárai. Ez az iskolai neveltetés legminimálisabb szabadsága. A szülők természetes joga, amit az államhatalomnak is tiszteletben kell tartania.

— Ezért van szükség a szülők állásfoglalására és ezért tartom nagyjelentőségünek, ha az egyházakat ezzel a melléállással is támogatják küzdelmükben a szülők.

Nagy Károly püspök szavai ujszerüen hatnak. Pedig, amiket elmondott, annak a szükségét rég érezzük. A magyar szülők — kevés kivétellel — még nem jutottak el addig, hogy a saját akaratukat is érvényesiteni akarják az iskolakérdésben, megalkuvók voltak a legtöbb esetben, ahelyett, hogy küzdelmet folytattak volna jogaik elismerésére. Pedig valamennyien tudtuk, hogy a magyar szülőknek is meg vannak ezek a természetes jogaik s hogy azt megvédeni, elismertetni nemcsak kötelességünk, de azt elmulasztani vétek apáink, gyermekeink, a mult, a jövő generáció ellen. És azt is éreznünk kellett, hogy a kormány legkevésbé ismerte el eddig e jogokat.

Nagy Károly püspök azonban bizik. S ha ő bizik a szülők megmozdulásának eredményében s ezáltal a kormányhatalom intézkedéseinek megváltoztatásában, nekünk is biznünk kell. (H. U.)

Sürgős vizsgálatot rendeltek el a megkinzott Megyaszai Mihály ügyében.

A lapok beszámolnak a felekezeti iskolák kérdésében tett engedményekről. Igy többek között a felekezeti iskolák korlátlanul vehetnek fel más vallásu tanulókat ott, ahol magyar nyelvü állami iskola nincs.

Tatarescu miniszter nobilis magatartása nyilvánul meg abban az intézkedésében, hogy *a meghurcolt Megyaszai ügyében sürgős vizsgálatot rendelt el.*

Egyébként beszámolhatunk a Megyaszai-ügy ujabb fázisáról is. Ma Felsőcsernátonban Magyarósi Károly házába nagyobb számu csendőrséget kvártélyoztak be. Magyarósinak az a büne, hogy mint a küldöttség vezetője, ki merte a száját nyitani Hollanda ellen.

Árvalányhaj Ozsdolán.

— Az ozsdolai mükedvelők ujabb bravurja. —

— Hogy sikerült doktor ur az előadás? — kérdezték egy mellettem álló jóképü fiatalembertől.

— Anyagilag nagyon szépen, jó lesz az uj szinpadra. Erkölcsileg — az attól függ, hogy valamelyik pennás ember mit ir a Székely Ujságba.

Ez a felelet csak megerősitette bennem azt a hitet, hogy mindig vannak rossz nyelvek a világon. Mert bizony az ozsdolai mükedvelők előadása egy cseppet se volt gyengébb, mint maga a darab, de volt is olyan jó, — tapasztalatokat gyüjteni. Csak pár megjegyzést: egy komoly szerepet ugy elmaszkiroztak, hogy amikor az illető a szinpadon haldokolt a vénségtől, a közönség is ugyanazt tette a — kacagástól. (Erre máskor jobban vigyázz, Jancsi barátom.)

A szinpadon egy uj tehetség tünt fel: Borbáth Etelka. Nagyon bájos és megkapó volt finom hangjával és mozdulataival. Bálinth Margit megpróbálhatná szendébb szerepeket adni. Gondoljuk, hogy ott még jobb volna. A sok drámai viharnak talán egy kissé törékeny.

Általánosságban az előadás sikerültnek mondható. Csak Tóth Gáspár ur ellen lehet nagyobb kifogás: miért nem nagyittatja meg a termet, hogy minél többen és kényelmesebben nézhetnők végig a derék ozsdolai ifjuság számos előadását.

(Vidéki.)

Beszédértelem gyakorlatok.

Ha a közoktatás referense az iskolás könyveket, — hazánk viszonyainak megfelelően óhajtja revidiálni, ajánljuk magas figyelmébe jelen és ezutáni sorozatos beszédértelem gyakorlatainkat.

A falu.

Édes hazánk minden zeg-zugában igen sok faluk vannak. A falut arról lehet megismerni, hogy falu, mert a falukon nincs korzó, sem pedig kávéház, ahol az ember harsányan kiálthatja: — egy teát, duplarummal! — hanem a faluban csak uri kaszinó van, községi fogadó s a zsidó boltos, mely mindhárom intézmény-

S a korondi korsó megtelik.

— A Székely Ujság eredeti tárcája. —

Irta: felei Fazekas Bertalan.

„Az egyik csak addig nézte:
Mig a másik fejszét dobott feléje . . .“

(Folyt. és vége.)

Valami lezuhan egy nemmesszi fáról.

Itt *a másik.*

Nem veszik észre, mig nem szól.

— Hát igy?! — s csipőre csapja a bal kezét.

Anikó arra ijed.

A legény is kifordul.

A felgyult leány felül frissen s helyére-libbenti szoknyáját.

A legény szivében szitokszók szikráznak, de nyugodtan mordul:

— Hát igy. — S agyonlepcsent jobbtenyérrel egy cseszlét a balkarján.

Anikó a haját fonja s törül egyet-egyet gyult orcáján.

— S hát i-igy . . . — leejti balkarját s csipőre csapja a jobbat a másik.

— Igy biza — s tovább fekszik, hanyatt, nyugalomra nyomoritva magát a legény.

— S eppen Annikóval.

— S eppen vele.

— S hogy esik e ugyanbizon?

— Ugyhogy jólesik.

— Aszt hiszem es, de csak dugva, amikó mindenki nyugodik.

— Nem igen nyugocc te se, látom.

— Erdőrészünköt nézgetem: ugy vagyok itt.

— Tám koporsófát nézeltél?

— Aszt eppen nem. Hejába szeretnéd, hogy felforduljak. Inkább deckának való fát lakodalmas asztalokhoz.

— S aszt kinek?

— S aszt nekem.

— S ki lesz az a szegén leán, aki utánad indul?

— Hát a nem igen lesz szegén, met ennye-innya s pucolnia lesz amiből, elég.

— S tám a másénak nem lesz?

— Nem tudom, hogy miből.

— Valamiből csak kitelik másnak es, no.

— Meglássuk, no.

— Hát meges. De nem mondád meg, hogy ki lesz az a szerencsés asszon melletted?

— A nem a falubaja.

— Nohát ha nem: haggy magunkra münköt. A mü dógunk se a falu baja.

— Ammán inkább.

— S ammán mett *ugyanbizon?*

— Met nem *tiszta* dolog.

— *Ojanokat* pedig ne szovaj.

— Aszt szovalok, amit látok.

— Pedig hát ne sokat láss, mig jó dógod van.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nek azon jótékony tulajdonsága van, hogy isznak és verekednek benne az emberek. A falu szép helység, tócsákkal, pocsolyákkal, jegyzői hivatallal s azonkivül minden háznak van disznópajtája is. A falu azért jó dolog, mert a városi embert az tartja el. Adva van például egy éhes köztisztviselő, aki valamelyik reggel azt mondja a feleségének: — Fiam! Eregy a piacra s végy karalábét, mert ma karalábé levest akarok ebédelni. Már most az éhes tisztviselő nyugodtan elmegy hivatalába, mialatt felesége sajnos, nem vesz karalábét, mert a falusi asszony el kezd csufolkodni a tisztviselő feleségével: — a' nem magának való, — tegye le, — ne fogdossa össze, — nincs magának ahhoz való pénze s igy tovább. De nem ezért nem vesz kalarábét az asszony. Az asszony azért nem vesz kalarábét, mert a falusi asszony annyit kért egy ebédre való kalarábéért, hogy a férje félhavi fizetése ráment volna.

Már ebből a példából is láthatjuk, hogy a falusi embereknek mekkora hálával tartozunk. Igaz ugyan, hogy két leu ötvenet kérni egy tojásért mégis csak rablógyilkosság, mert az a tyuk nem olyan, mint a városi tisztviselő, — ha nincs karalábé, hát nem ebédel, — a tyuk tojik, ha akarják, ha nem, — de negyven leut kérni egy véka rohadt pityókáért s ráadásul még csufondároskodni, hogy: ha nem tetszik a Naccságának, egyék fagylaltot, — ez már mégis aljasság. Aztán azzal a tejjel is mennyit csufondároskodik a jó falusi. Megvizezi és van pofája litréért 8 leut is elkérni.

A falu közepén van a templom, ahová a „becsületes" földmives ember minden ünnep nap eljár, leimádkozni a mivesnapi vétkeket.

A templom mellett van az iskola, ahová a nebulókat szegény, sorsüldözött vecetorák sippal-dobbal csalogatják.

De a falusi gyermek korántsem az iskolában tanulja meg az életrevalóságot. Az életrevalóságra az apja tanitja ki a gyermeket. Például, ha azt kérdezem a falusi gyermektől: hány éves vagy? — kinyujtja a nyelvét, de ha azt kérdem tőle: te nem loptad valahonnan azt a tyukot? azt feleli: lopta magának az apja!... Tehát nem mondhatjuk, hogy a falusi gyermek nem okos.

Csak az a kár, hogy a hatóság nem elég okos, amikor a falusi nénikék három pengőbe kinálják a tojást és megvizezik a tejet.

A falu különben igen szép hely, ahová a városi emberek üdülni járnak, — tisztelettel egy

pacalista.

HIREK

Szombat, jan. 5.

— **Jelmezes est.** A kereskedők jan. 12-iki jelmezes-estélye foglalkoztatja mostanában közönségünket. Nem csodáljuk, hisz oly régen nem volt már mulatság városunkban. Amint halljuk, egyes házaknál lázas munkássággal készitik a jelmezeket, igy előreláthatólag igen izléses és változatos jelmezes-estélyben lesz részünk. Az estre most mennek szét a meghivók. A páholyokra az előjegyzés már megkezdődött a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. üzletében. Megjegyezni kivánjuk, hogy a páholyokra az nem irányadó, hogy régebben kinek volt fenntartva ez vagy az a páholy, mindenki az szerint kapja, ahogy kellő időben előjegyezteti. Ez is az igazság.

— **Hideg mindenfelé.** Az ország minden részéből nagy hidegről számolnak be a lapjelentések. Ilyen hidegre rég nem emlékeznek. A rettenetes hideg miatt egyes helyen a vonatok is megállottak.

— **Halálozás.** Nagy Oláh Sándorné szül. Bölöni Ida 23 éves korában Ikafalván elhunyt, Holnap, vasárnap d. u. lesz a temetése.

— **Megkezdik a személyazonossági igazolványok kiállitását.** N. Pop, a népességi hivatal vezetője a következő felvilágositást nyujtotta lapunknak a személyazonossági igazolványok kiállitására vonatkozólag:

— Az igazolványok kiállitását január 15-én kezdjük meg. A munka utcák szerint történik. Hogy milyen sorrendben, arról majd kellő időben dobszó utján értesitjük a lakósságot.

Csinos, zsebben könnyen hordható könyvecske lesz a személyazonossági igazolvány, amelyet a 16-ik életévtől kezdve mindenkinek ki kell váltani. A kiállitásért nem kell fizetni, csupán a könyvecske árába 10 leut.

Megkérdeztük Pop urat, hogy azoknak a 70—80 év körüli egyéneknek, kik a szobájukat alig tudják elhagyni öregségük miatt, szükséges e az igazolvány kiállitása?

Pop ur erre megjegyezte, hogy azoknak az öregeknek, akik nem tudják szobáikat elhagyni, szükségtelen a személyazonossági igazolvány.

Felvilágositásul még közölte Pop ur és ez fontos, hogy azok a katonaköteles egyének, kik 1878. és 1898. év között születtek, az igazolvány kiállitásához föltétlen vigyék magukkal a katonai igazolványukat és születési bizonyitványukat. Ennélkül igazolványt nem kapnak.

— **Elmaradt a sokadalom.** A román karácsony miatt a szokásos téli sokadalom elmaradt és mint a városi tanács lapunk utján értesiti a közönséget, az állatvásárt január 24-én és 25-én (csütörtök és péntek), a kirakó vásárt pedig jan. 26 án, szombaton tartják meg.

— **A repatriált szerencsétlensége.** Kovács Kálmán v. járásbiró most repatriált és nehány nappal ezelőtt vonatra is ült, hogy Magyarországba költözzék. Amint most értesülünk, a repatriált járásbirónak a kürtösi határállomáshoz közel kigyulladt az ingóságát és minden vagyonát szállitó vasuti kocsija és teljesen elhamvadt.

— **Az állami, vármegyei, községi, városi, katonai és vasuti nyugdijasok** figyelmébe ajánljuk, hogy az erdélyi részekre alakult országos egyesület kötelékébe még e hó 15-ig bármelyik napon be lehet iratkozni (Kézdivásárhelyen, Csernátoni-ut 7. szám alatt.)

— **Októberben megtörténik a naptárak egyesitése.** Októberben megtörténik a naptárak egyesitése. A szent szinódus határozata szerint az egyesités október tizennegyedikén fog végbemenni s szent Piroska ünnepét, amelyet Gergely naptár szerint október huszonhetedikén kellene megülni, már ezen a napon fogják megünnepelni.

— **Adományok.** Zsidó Gábor II. elemi isk. tanuló elhalálozása emlékére szülei, Zsidó Mihály és neje koszorumegváltás cimen 100 leut adományoztak lapunk utján a róm. kath. elemi iskolának, melyet rendeltetési helyére juttattunk. — A lapunkban közölt felhivásra Dénes Béla 100 leut, dr. Tóth Józsefné 25 leut adtak a nyomorgó Kiriák családnak, melyet ezuton nyugtázunk.

— Csak aszt látok, amit látok. Szüvelnéd ugy-e, hogy vak legyek? Vajhogy megnémujjak hirtelenyibe?

— Tőlem némulhacc es, vakulhacc es, ahogy neked teccik, csak lüccs arrébb, ha nem szenvedhetnek.

— Lütök, ha akarok.

— Hát akarj, aszt mondom.

— Ne bolonduljatok, Miklós — sejt roszszat a remegő leány.

— Nem igen akarok.

— Nem igen, ugy-e?

— Nem én.

— S vajon mét nem?

— Met én itthon vagyok, ahol vagyok.

— S magam tám nem?

— Nem igen tudom, hogy részed lenne az erdőbe.

— Nohát hamar megmutatom, hogy aki részes es: kisirül belőle.

— Miklós te: ne zavarogjatok mán no. Több eszetek es lehetne.

— Hadd el: bőcs legén őkeme, ha szájolni kell.

— Bőcs ugy-e?... Hát — lassu nyugalmasan feltápászkodik s ezenközben jobbkezével harisnyája zsebében kockorász a legény — az es maradok. Kánturam arra tanitott vót, hogy az okosabbik enged. Mennyünk innét, Anikó.

A remegő leány felszabadulva, felsóhajt.

— Hová hivod azt a leánt?! — forr fel a másik.

— Kinek miköze benne? — veti vissza, meg sem is fordulva Miklós.

— Hát nekem van, tudd meg, met mos már azér es megmondom, hogy Anikó lesz az én feleségem, ha megbizonyosodom, hogy nem lett a te ringyód!

— Azér ugyan cseppet se fárassza magát kied, met én bizon a Miklós szeretője vagyok mán régideje. S nem es mennék más után, csak hezza! — pakolja ki pattogva magában tartogatott epéjét a leány.

— Mit mondál, egykomám? — közeledik kemény-lassu lépésekkel a másik felé Miklós, — hogy Anikó... az én ringyóm?.. mi?...

— Azt én! Isze ő es elesmeri. Hallád, ha füled van.

— Hallám... egypajtásom... hallám..

— S te jól tudod anékütt es. Jobban, mind én.

— Jobban... testvér... jobban...

Már kézügyéses közelségben van Miklós a másikhoz s mereven feszül jobbkarja harisnyája jobb zsebében. Farkasszemben szikrázik a szeme. S mondja:

— Dehogy temagad... se ne lássál... se ne hajjál, se ne tuggyál... a mü dógunkról semmit... met a nem a falu baja... s hogy kiváltkép... meg ne bizonyosoggy te semmiről, ami ucese igaz: nesze!

Kemény káromkodás.

Villanás.

Hördülés.

(Miklós — zsebéből hirtelen kikapott — kezében hosszuélü barassói bicsok villant.)

Pillanat.

S már ömlik is a jó székely vér a másik legény bő fejéből.

Majd megtántorodik.

Lezuhan.

— Nohát komám, kellett e neked?

— Miklós, az istenért! Egész életedre bázárnak — dobja magát a bántott fiu mellé a megijedt leány.

— Ne félj, nem döglik meg. Jófajta e, mind magam es. Az ördög se viszen el, hacsak menni nem akarunk.

* * *

S a korondi korsóból kicsurog a forrásviz...

* *

A lecsurranó cseppek csodálkozva csobognak tova. Véres inget áztat bennük a leány.

*

De megszabadultak.

—

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— **Népességi mozgalom.** A mult évben városunkban 98 halálozás történt. A születések száma 105, a házasságé pedig 30.

— **A falusi bakterség reorganizációja.** Hiába, lassanként minden romantika kiesik ebből a tülekedő, hajszos, siberkedő világból. Régen, valamikor a falusi bakter valahogy egészen másként helyezkedett el a falu házi-rendjében s a nép mentálitásában. Respektus, humor, ártatlan csintalanság szálai szőtték körül a régi-régi bakter alakját a népies poézis elképzelésében, de talán a valóságban is. Lassanként azonban a furkós bottal kódorgó, nagy kucsmáju, konyult bajuszu bakter szájáról lemosódott a „Kilencet ütött az óra" hosszan elvontatott kiáltás, mely a falusi civil-társadalomnak, szinte az estéli katonai takarodója volt, — a vén kitanult sunyi bakter — a falusi szerelem szabad fogalmának ez a mindent tudó nagy elvámolója, Gonosz Pistája — már régóta nem lesi egy-egy sövény mellett, vagy kapu-alján megbujva, hogy a rendes polgári időn tul, melyik szerelmetes, áradozó szivü legény jár a tilosban, — lassanként minden, de minden megváltozik, lekopott a legtöbb romantikus máz a falusi bakter bundájáról. Megszintelenedett, szimpla foglalkozássá válott már is. — Most azonban már végérvényesen vége a romantikus nimbusznak. Megjelent a miniszteri rendelet, hogy törvényhozásilag lesz szervezve a bakterek rendje s a régi, megkopott titulus helyett ezután a hivatalos „éjjeli őr" rang illeti őket. Az ujabb közbiztonsági találmány, mely a fizetéstelen, ugynevezett sorosbakterség intézményét vezette be több községben, megszünik, ugyszintén vége lesz annak is, hogy állandó bakter naturáliában, máléban, paszulyban kapja ki fizetését. Az uj bakter „éjjeli őr" lesz, akit minden község muszály tartson s aki afféle közjogi funkcionárius lesz, készpénzfizetéses fixummal és modern szolgálati reglamával. Külön éjjeli őr-adó lesz, melyet havonként vet ki a község, mely számarány szerint esetleg több „éjjeli őr"-t is köteles tartani. Ezután a bakter: modern községi policár. Amig a törvény meglesz, addig is községi szabályrendelettel állapitandó meg, hogy egy-egy községben hány éjjeli őrt és mily fizetéssel kell tartani. — Minden változik a világon.

— **32 drb.** Kézdivásárhelyi Kisegitő Takarékpénztári részvény eladó. Cimet közli a kiadóhivatal.

— **A Vasárnapi Ujság ujévi száma** ismét szines cimlappal és a rendesnél bővebb, gazdagabb és érdekesebb tartalommal jelent meg. A karácsonyi szám nagy feltünést keltett orvostörténeti cikke ma folytatódik az érzéstelenités feltalálásának történetével. Képes riport szól a regát petroleumkincseiről, a görög forradalomról és a farsang divatjáról. Országos érdeklődésre tart számot a lap pályázata, melyben olvasóit a farsang királynőjének megválasztására hivja fel. Nem kevésbé szellemes az ujonnan bevezetett fejtörő játéka. A szövegrészben Lovassy Andor, Dénes Sándor, Endre Károly, Kádár Imre, Nagy Dániel, Szentimrei Jenő és mások ünnepi irásait hozza ez a szám.

Chamisso lirai költészete.

Irta: **Simay Viktor** főgimn. tanár.

II.

Most kezdődik a költemény főrésze: a zarándok álmodik. Megjelenik mennyei pompával az Ur s ő erre gyermeki bizalommal elmondja minden buját, baját. Kéri, hogy könnyitsen a kereszt sulyán. Alig hogy ezt kiejtette, a vihartól vive egy helyre kerül, hol különböző keresztek vannak felállitva. Ezek közül neki választania szabad. Hosszu vizsgálódás után ujra ahoz a kereszthez kap, melyet addig is viselt. Ezzel véget ér a költemény főrésze s a 3-ik részben a végzetben már csak az isteni bölcseség dicsérete szólal meg ajkain.

A cselekmény maga érdekes. De a költő többet akar ennél, mint egy érdekes elbeszélést adni. Ő egyszersmint mindnyájunk lelki életére oly fontos igazságot akar elénk állitani. A költemény ugyanis egy parabola, az elbeszélés oly módja, amilyent Jézus használt gyakran tanitványaival szemben. Ezek után nem nehéz eldöntenünk, kit akar a költő a zarándok révén megszemélyesiteni. Ki is voltakép a zarándok? A zarándok maga az ember, kinek soha sincs nyugodt perce, állandó helye, folyton vándorol egy szebb jövő felé, egy ideális cél irányában, a földi és mennyei paradicsom felé. A kereszt, melyet örökké magával visz, az az öröm mögött rejtőző szükség, szomoruság, bánat, bu, betegség stb., mely az embert a földi utján állandóan elkiséri. Az Isten e kereszttel akar minket fölemelni, távoltartani a földi gondoktól és örömöktől. Az emberek e földön mindig azt hiszik, hogy saját bajuk a legnagyobb, szeretnének más sorsával cserélni, pedig a jó Isten senkinek sem adott nagyobb keresztet, terhet, mint amilyent el tud viselni, az a sors, mely neki szánva van, reá nézve a legjobb, legelőnyösebb.

Ezen általános, nagyszabásu gondolatokat rejti magában a költemény. Gondolatai magasra szárnyalók, gyakran emlékeztet a biblia szines, képekkel gazdag nyelvére.

E vallásos érzelmü költeményein kivül vannak Chamissonak demokratikus érzelmeket tartalmazó versei is. Chamisso a jog, egyenlőség, a demokrácia hive. Ezt nem egy költeményében juttatja kifejezésre. Ezek között kiválik a „Riesenspielzeug" cimü. Ennek alapgondolata a következő sorokban van, amit német eredetiben idézek:

„Was hast du angerichet? Das ist kein Spielzeug nicht
Wo du es hergenommen, da trag es wieder hin
Der Bauer ist kein Spielzeug, was kommt dir in Sinn
Sollst gleich und ohne Murren erfüllen mein Gebot
Denn wäre nicht der Bauer, so hättest du kein Brot."

„Die Alte Waschfrau" (a régi mosónő) c. költeményében pedig Chamisso egy egyszerü mosónőnek állitott emléket. Ez nemde feltünő. Rendesen a költők a királyok, vitézek, hősök tetteit énekllk meg. Miből magyarázható ez? Ez is demokratikus érzelmeiből, az igazságra hajló hajlamából vezethető vissza. A királyok, a hősök nagyszerü cselekedeteikkel mindenki bámulatát és őszinte csodálatát keltik fel. Ezzel ellentétben egy mosónő szük környezetben él, csak azok tudnak róla, kiknek érdekük, hogy vele érintkezhessenek, a költő mégis érdemesnek tartja, hogy foglalkozzon vele. Bár nevét nem emliti, bizonyos, hogy a költő meghatározott, életében találkozott mosónő arcképét adja, talán azét, ki berlini tartózkodásánál ottan volt. Nem minden mosónő olyan, minőt a költő itt elénk állit. Vannak, tudjuk, kötelességmulasztó, elégedetlen mosónők is. Ő itt azonban egy bizonyos, határozott mosónőre gondol, kinek szorgalmát és kötelességtudását bámulta, kit érdemesnek tartott, hogy őt, mint a kötelességtudás és lelkiismeretesség mintaképét elénk állitsa. Tehát a költő való eseményt rajzolt.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Megfejelt adoma.

Egy fogadós természetü bácsi hamar pártnerre akadt, mikor azt állitotta, hogy ő képes egyetlenegy kérdéssel eldönteni akárkinek a felekezeti hovatartozódását.

Mint rendesen, meg is kötődött a fogadás.

Elmennek a fogadást eldönteni egy szomszédos vegyes felekezetü községbe.

Találkoznak mindjárt a falu szélén egy szikár emberkével.

— Hej bátya! — szólitá meg az állitó — szereti-e kigyelmed a lencsét?

— Mivel ő szentfelsége ezt a mi táplálásunkra rendelte, meg kell ennünk bizon — felelé továbbmenve.

— No ez róm. kath.

Tovább menve egy hegyesen lépkedő, köpcös alakot kérdez meg másodiknak.

— Szereti-e kied a lencsét?

— Szereti a fene! — válaszolta a másik s közben egy jó hegyeset sercintett a foga közül.

— Ez kivilágra kálvinista! — állapitá meg.

S tényleg ugy is volt.

Egy jámbor képü, megelégedett emberke a már ismert lencse-kérdésre nehezen tudta elhatározni magát a feleletre.

— Hát szeretem is, nem is! — nyögé ki nagy nehezen s közben gyanusan körülnézett, merre lehetne hamarább eliszkolni.

— E' se tagadja valódi lutheránus természetét — örvendeze a jó feleletnek az állitó.

Közben betérnek a falu korcsmájába, hogy felét a fogadásnak megigyák.

— No erről a korcsmárosról nem kell megállapitani, hogy milyen vallásu. Ezt már ugyis látjuk — szólalt meg a tagadó.

— De eisze kérdezzük meg ezt is, vajjon mit felelne. S igy is teve. (A feleléthez ugyan kottát is kellene csatolni a hüség kedvéért!)

— Nü ná!? Hát miért ne szeretném? — hadará gyorsan a korcsmáros.

— Ez is biztos vallásu — mondá ki a tagadó maga a szentenciát.

Vége felé lévén a fogadás, csupa kiváncsiságból egy unitáriust keritettek, hogy vajjon az, mit felelne.

— Csak azt az *egyet* szeretem — válaszolá az a nagy megrökönyödésükre.

Felirat.

Az egyik kis városban nagy a vetélkedés az egyházak közt. Mindenik igyekezik az Ur házát minél szebben rendbehozni. Csak az unitáriusok maradtak hátul.

Egyszer nekik is mecenásuk akadt. Szépen letakarittatják a templomot, de még egy kis pénz megmaradt. No, hogy azzal se legyen baj, hát a pap egy szép márványtáblát csináltatott a bejárat felé.

Az ünnepies felavatásnál lehuzzák a védőleplet s hát ott ragyog nagy aranybetükkel: »*Egy az Isten.*« Az unitáriusok arca csak ugy ragyog a boldogságtól.

No de egy irigykedő kálvinista meg nem állja, hogy egy kicsi ürömöt ne vegyitsen a pohárba.

— Szép, szép, mind szép — mondogatja — csak kár, hogy a felirat nem teljes.

Hü, lett ribillió az unitáriusok közt. Elé a pappal. Hadd süsse ő ki, hogy mi hiányzik. Hisz ő rendelte a táblát.

Mindjárt tárgyalják is, igen nyakas, mindig igy csinál. Nemhogy megtárgyalná először a presbiteriummal. Pedig hát őket se a gólya költötte. Ime, ni most ilyen szégyent s igy tovább ebben a tónusban.

A pap nézi, nézi, nem vesz észre semmit se.

Végre szégyen ide, szégyen oda, megkérdezi a „felfedezőt."

— Mi is volna csak a hiányzó dolog?

— No, nézzen oda tiszteletes ur, mutat a szemben levő kath. templomra.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— Ugy-e ott van »*Im béjöttünk nagy örömmel*« s alatta pedig Szt. Luk. ev. 20. r., 10. f.

— Vagy nézze meg a mü templomunkat — arra pillantanak.

— Ott es látja-e kied: »*Ez a ház imádságnak háza.*« Ker. János ap. Karinth. II. lev. 10. r.

— Ugy-e, hogy maguknál azok az apró betük alul hiányoznak. Irjanak kietek es oda valamit.

— Ugy van, ugy van! — zugták az unitáriusok.

— Mit es kellene odairni? — kérdezték most a papjukat.

— Melyik evángélium-részlete ez?

Nagy megrökönyödés, nem tudja senki.

A pap meglátja a kálvinista vigyorgó arcát. Elfutja a méreg. Ez a zsivány az oka, hogy igy elromlott a szép ünnepély.

— No nagy tudós, felfedező, ha megkapta a hibát, mondja meg most azt is, ha olyan sokat tud, mi talál oda?! — kiáltott rá a pap nagy mérgesen.

— Iszen nem kell azétt ugy mérgeskedni tiszteletes ur, eccerü a dolog. Tegyék oda a pontosság kedviért: »*Irta: Jókai Mór.*«

Általános konsternáció. De szedte is az atyafi a lábait, mert féltette a bőrit az unitáriusoktól.

Innen-onnan.

× **A tejut.** Beszédes, csillagos éjszakákon sokszor elmerengünk az égbolt ezüstfátyolos hidján, de bizonyára alig jut eszünkbe kérdezni: melyik nép nevezte el először tejutnak? Ez is, mint sok minden elnevezés, a görögök sajátságosan müvészi képzeletének köszönhető. Ök erősitették, hogy ez a tündöklő égi szalag abból a pár csepp tejből ered, amelyet Junó isten asszony ejtett, amikor a csecsemő Herkules keblét megharapta. Ezért nevezték el tejutnak a végtelenségbe vesző világok millióit s tőlük a többi európai nyelv is átvette. A tejuthoz különben más mythologiai magyarázatok is füződtek. Volt egy hagyomány, amely szerint a tejut nem volna más, mint meggyuladt barázda, amelyet Phaeton hagyott az égen, amikor a nap szekerét vakmerően vezetni merte. Ovidius szerint az égi iv az isteneknek s a halhatatlanságnak utja. Hasonló elképzelésük volt az ősmagyaroknak róla, akik a tejuton várták vissza a bujdosni ment Csabát és hunjait . . .

× **Természetrajz.** Hajdanában, amikor nagytekintetü, nemes, nemzetes és tudós professzorok oktatták a tudományszomjas ifjakat, a földrajz és természetrajz könyveket rimes versekben irták meg, abban a szent hitben lévén, hogy igy könnyeben lehet tanulni s jobban lehet emlékezetben a tanultakat. Abban az időben esett meg, hogy egyik diáknak kihullott a természetrajz könyvéből egy lap, minek következtében az egyik lap alján hirtelen abbamaradt a szamár ismertetése, a másik elején pedig a rigó leirásából állott néhány sor. Diákunk, ak különben olyan szorgalmas magoló volt, hogy akár a kinai. Hiszekegyet is beszedte volna, nem tekintett az összefüggés teljes hiányára, bevágta a sorokat ugy, amint jöttek egymásután és az órán a legnagyobb lelkinyugalommal hadarta el:

A lassu szamárnak
Kényelmes járása
Egyet-kettőt tojik,
Zöldes a tojása.

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

Alólirott Barabás Béla kézdialbisi lakós nagytiszteletü Vollonos Miklós ref. esperes, maksai lakós urtól bocsánatot kérek a Kézdivásárhelyen 1923. junius 7-ik napján d. u. 2—3 óra között a Millenium éttermében az ő távollétében minden jogos indok nélkül elkövetett őt sértő kifejezésekért, sajnálván, hogy őt rendkivül izgatott állapotomban megbántottam.

Kelt Kézdivásárhelyt, 1923. december hó 23.

Barabás Béla.

*) E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

No. 3733/923. cf.

Publicatiune.

Judecatoria de Ocol Tg.-Sacuesc, ca sectia car cei fund. „Publica", ca in consetinta comesatie comunie Sasausi transforma in baza ordinul No. 2579. din anul 1869. cartea fund. Comunei Sasausi si in acelasi timp toate acele imobile, asupra care lege din anul 1886. art. XXIX. si anul 1889. XXXVIII. si anul 1891. XVI. ordona intabularea dreptul de proprietate ca poseser efectiv, cu procedura regrementara din Art. XXIX. din anul 1892. se va efectuoa legatura cu corectarea prenotarea cartei fund.

Cu scopul autentilificarea lucrarilor de transformare se va incepe pe ziua 25. luna Februarie 1924. in comuna Sasausi cu procedura de fata locului.

In consetinta acestei invit pe totii cei interesati, ca:

1. Pentru ca sa se prezinte in desbaterea autentificarei personal sau printrun inputernicit prin procura si vom expune cu atat mai sigur observatiunele noastre referitoare la proiectul cartei fund. vechie, obioctiunele indicate din transcrierile greiste indreptata in contra persoanei a trei cu bune credinta nu se mai poate validita;

2. Cei care doresc a face intimpinare inpotriva datelor motivate referitor la prenotarile ivite in cartea fund, sa se prezinte in fata delegatul sectie cartei fund in ziua fixata sa prezinte actele justificative al intampinarei;

3. Cei care tin drept de proprietate asupra vreunei imobil, insa nu poseda nici un act potrivit pentru intabularea dreptul de proprietate, pentru transeriere in intelesul legei din anul 1886. art. XXIX. 15—18. si a 1889. XXXVIII. §-iilor 5., 6. 7., 9. sa se grabeasca a procura datele necesara si prin aceste sa-si justifice pretentiunele, sau a miiloci, ca proprietatea cartei fund sa recunoasca in fata delegatului verbal, infitarea transcrierei si sa elibereze autorizatiune pentru intabularei pentru ca de altfel nu pot validita dreptul lor pe aceasta cale si vor pierde si benificiul timbralor si a taxeil si in urma;

4. asupra carui intradevar se afla prenotat in cartea fund vreo un drept de ipoteca referitor la o pretentiune incetatea, sau ori si ce alt drept incetat, — si asupra unei asemnea prenotarea incarcata proprietari imobiliului incarcat, cere radierea dreptului incetat, respectiv pentru autorizatiunea de radiere, sa fac in fata delegatului declaratiune, pentru ca de altfel de asemenea pierde benificiul timbrelor.

Judecatoria de ocol Tg.-Sacuesc, ca sectia cartei fund.

Dat Tg.-Sacuesc, la 12. Decemyrie 1923.

Dr. Paul Emil Nagy,
judecator.

Önkéntes árverés.

Kézdivásárhelyen 48. udvartér 2. szám alatti (Veres ház mellett) özv. Fitzus Mártonné tulajdonát képező 4 szoba, konyha, mellékhelyiségek és udvarból álló beltelket **1924. január hó 6-án, vasárnap d. u. 3 órakor** a helyszinén, önkéntes árverésén a legtöbbet igérőnek eladom.

Árverési feltételek irodámban, Turócy Mózes-u. 9. sz. alatt megtekinthetők.

Kézdivásárhely, 1923. december 29.

Dr. Dávid István,
ügyvéd.

Használt lisztes-zsákokat
a legmagasabb napi áron vásárolunk.
CSIHA & RÁKOSI Targul-Sacuesc.
Telefon: 23. Távirateim: csiha targulsacuesc

Eladó a kantai katholikus temető és a Fejérmartokra vezető utak közötti, a városhoz egész közel fekvő **3 hold 200 □-öl területü szántó.**
Érdeklődni lehet: TÖRÖK JÓZSEF nyug. városi tanácsosnál, KÉZDIVÁSÁRHELY, Strada Regala (volt Unió-utca) 12. szám alati.

ELADÓ a Szénpiac-utca sarkán levő FAHÁZ
külön udvarral, kőistállóval együtt.
Értekezni lehet özv. Csekme Lajosné tulajdonossal.

FIGYELEM!!
Bármilyen óráknak szakszerü javitását jótállás mellett vállalom.
Raktáron tartok zseb és ébresztő vekker-órákat.
Szemüvegekben nagy választék.
Javitásokat gyorsan és pontosan végzek. 50% munkabér megtakaritás.
Kovács Lázár, órás és ékszerész
Vasut-utca 26. szám. Kórházzal szemben.

Komplett háló- és konyhaberendezés
és egy alig használt karikahajós Singer-varrógép elköltözés miatt sürgősen eladó.
Megtekinthető: Uj-ut 23. szám alatt.

Keresünk megvételre egy vagon prima, marhának való SZÉNÁT, két, nagyobb teherszállitásra alkalmas szekérszánt.
Csiha & Rákosi, Targul-Sacuesc.
Telefon: 23. Sürgönycim: csiha targulsacuesc.

Egy kocsi és 1 szán eladó
Mágori Bálint szijgyártónál.

A nagyérdemü közönség szives tudomására hozom hogy férjem elhalálozása után is fentartom az ipart szakképzett üzletvezető vezetése mellett. —
Elvállalunk
szobafestést, mázolást és cimfestést.
A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel:
Özv. KIRIÁK MÁRTONNÉ.

Elsőrendü
fenyővizet és szilvapálinkát
:: gyárt és szállit jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdéje
SZENTKATOLNA.

Nagy terem fütésére alkalmas
Meidinger-kályha
eladó. Cim a kiadóhivatalban.

CZELL FRIGYES ÉS FIAI
Telefon szám 7. Telefon szám 7.
DR. CZELL VILMOS CSOPORT
LIKÖR COGNAC RUM SZESZ
BOR NAGY RAKTÁR.
IRODA A
MILLENIUM SZÁLLÓ
UDVARÁN.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.